Απώλεια βοσκήσιμων γαιών ως συνέπεια των άρθρων 47 και 47Β του Ν. 998/1979

Ε.Ν. Λάμπου*, Χ.Κ. Ευαγγέλου
Δ/νση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών, Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 32, 55102 Θεσ/νίκη
*Email: elampou78@gmail.com

Περίληψη

Οι βοσκήσιμες γαίες στην Ελλάδα αποτελούν ένα τεράστιο ανανεώσιμο φυσικό πόρο, χωρίς όμως να είναι γνωστή η ακριβή τους έκταση. Οι εκτάσεις αυτές είναι υψίστης οικονομικής σημασίας για την κτηνοτροφία, αφού παράγουν βοσκήσιμη ύλη, την οποία αξιοποιούν τα αγροτικά ζώα μέσω της βόσκησης. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκτάσεων αυτών ανήκει στο Δημόσιο, παρόλα αυτά, παραμένουν εκτός διαχείρισης με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται ορθολογικά. Με την ανάρτηση των Δασικών Χαρτών, ανήλθαν στην επιφάνεια πολλά προβλήματα που σχετίζονταν με εκχερσωμένες εκτάσεις. Σύμφωνα με τα άρθρα 47 και 47Β του ν. 998/1979, ως ισχύουν, τα δάση και οι δασικές εν γένει εκτάσεις (δασικές, χορτολιβαδικές και βραχώδεις) μπορούν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να εκχερσωθούν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια. Επιπλέον, εκτάσεις που καλλιεργούνται σήμερα και εκχερσώθηκαν χωρίς την άδεια της δασικής υπηρεσίας, μπορούν να συνεχίσουν τη χρήση αυτή, κατόπιν ενεργειών νομιμοποίησης τους. Στην παρούσα εργασία έγινε μια προσπάθεια αποτύπωσης των εκτάσεων αυτών, οι οποίες εκχερσώθηκαν πριν την 7η Μαρτίου 2007, στην περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Αρναίας. Από την ανάλυση των στοιχείων σε συνολική έκταση 734.526 περίπου στρ. αποτυπώθηκαν 19.872 στρ. ως εκχερσωμένες εκτάσεις. Για το 30% αυτών, κατατέθηκαν 1.352 αιτήσεις νομιμοποίησης της γεωργικής τους χρήσης, με το μεγαλύτερο μέρος τους να αφορά την Τ.Κ. Στανού. Για τα αιτήματα αυτά, εκκρεμεί η νομιμοποίησή τους και δημιουργούνται ερωτηματικά σχετικά με την κατάταξή τους κατά τη σύνταξη των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης.

Λέξεις κλειδιά: βοσκότοπος, εκχερσώσεις, εξαγορά, έγκριση επέμβασης

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, στα δάση και τις δασικές εν γένει εκτάσεις δεν επιτρέπεται καμία επέμβαση που να μεταβάλλει μερικά ή ολικά τον προορισμό τους, παρά μόνο αυτές που προβλέπονται στο 6ο κεφάλαιο του εκτελεστικού του Συντάγματος Νόμου 998/1979. Η επέμβαση σε αυτές τις εκτάσεις πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημόσιων εκτάσεων μη υπαγόμενων στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν υπάρχουν τέτοιες εκτάσεις, η αρμόδια δασική υπηρεσία μπορεί να διαθέσει κατά σειρά χορτολιβαδικές ή βραχώδεις ή δασικές εκτάσεις και τελευταία τα δάση.

Με βάση τα στοιχεία της πρώτης απογραφής δασών το 1992, η έκταση των βοσκοτόπων αντιστοιχούσε μόλις στο 12,5% της Χώρας, καθώς λαμβάνονταν υπόψη μόνο οι χορτολιβαδικές εκτάσεις. Η έκταση των βοσκοτόπων είναι σαφώς μεγαλύτερη, καθώς τόσο τα μη βιομηχανικά δάση, δηλαδή οι δασικές εκτάσεις, όσο και οι βραχώδεις εκτάσεις, χρησιμοποιούνται για τη βόσκηση (Παπαναστάσης 2009). Από το 2015 οι Περιφέρειες αναλαμβάνουν τη διαχείριση των δημόσιων βοσκοτόπων της χώρας, με τη σύνταξη Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης. Ο ν. 4351/2015, διευκρινίζει πλέον ότι στις βοσκήσιμες γαίες ή βοσκότοπους, συμπεριλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις (δασικές και μη) που

χρησιμοποιούνται για τη βόσκηση των ζώων. Ο χαρακτήρας της έκτασης δε μπορεί να μεταβληθεί από τη χρήση αυτή, ενώ οι βοσκότοποι διακρίνονται σε φυσικούς (κυρίως δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις) και τεχνητούς. Επιπλέον, το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς αναλύεται σε εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ, οργανισμούς ή λοιπούς ιδιώτες. Γίνεται αντιληπτό, ότι πολλές από τις εξαγοράσιμες εκτάσεις έχουν καταχωρηθεί είτε ως αγροί είτε ως μόνιμοι βοσκότοποι και επιδοτούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ), με την προϋπόθεση ότι κατέχονται νόμιμα, σύμφωνα με την αριθμ. 31940/6-4-2017 εγκύκλιο (ως ισχύει).

Παρόλο που η εκχέρσωση των δασών προς απόδοση σε αγροτική οποιασδήποτε φύσης καλλιέργεια, απαγορεύεται, εντούτοις επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η από γεωργικούς συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή φυσικά πρόσωπα, εκχέρσωση δασικών εκτάσεων ή η χρήση από αυτούς ασκεπούς έκτασης ή διακένου εντός δάσους ή δασικής έκτασης εμβαδού έως 30 στρεμμάτων (άρθρο 45, ν. 998/1979 ως ισχύει). Ενώ για τις νέες νόμιμες εκχερσώσεις υπάρχει ο εν λόγω περιορισμός των 30 στρεμμάτων, ο νομοθέτης με τα άρθρα 47 και 47Β του ν. 998/1979, όπως ισχύει, προβλέπει τη νομιμοποίηση ήδη εκχερσωμένων εκτάσεων χωρίς περιορισμό. Δίνει έτσι τη δυνατότητα, εξαγοράς ή συνέχισης της έγκρισης επέμβασης (πριν το Σύνταγμα του 1975), ή νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης (μετά το Σύνταγμα του 1975 και πριν το 2007), προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα που προέκυψε από τις δηλώσεις στο ΟΣΔΕ.

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η ανάλυση των αιτημάτων εξαγοράς για την περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Αρναίας, προκειμένου να διαπιστωθεί η έκταση τους καθώς και το πώς μπορούν να επηρεάσουν τη συνολική επιφάνεια των φυσικών βοσκήσιμων γαιών.

Υλικά και μέθοδοι

Ως περιοχή μελέτης επιλέχθηκε η περιοχή ευθύνης του Δασαρχείου Αρναίας, όπου υπάρχουν δύο μεγάλα δασικά συμπλέγματα, της Αρναίας και του Χολομώντα. Η Αρναία είναι κτισμένη αμφιθεατρικά σε υψόμετρο περίπου 600 μέτρων, στους βόρειους πρόποδες του ορεινού όγκου του Χολομώντα. Σύμφωνα με το σχέδιο Καλλικράτης, ανήκει στο Δήμο Αριστοτέλη με έδρα την Ιερισσό. Βρίσκεται στην επαρχιακή οδό Θεσσαλονίκης-Ιερισσού και απέχει περίπου 70 χλμ από τη Θεσσαλονίκη και 35 χλμ από τον Πολύγυρο. Για την ανάλυση των στοιχείων της μελέτης επιλέχθηκαν οι 16 Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) του Δήμου Αριστοτέλη, που ανήκουν στην παραπάνω περιοχή.

Το 2017 έγινε η ανάρτηση των δασικών χαρτών της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) Χαλκιδικής, όπου ανήκει και η περιοχή έρευνας. Παράλληλα με την υποβολή των αντιρρήσεων, οι πολίτες είχαν το δικαίωμα υποβολής αιτημάτων εξαγοράς. Για την παρούσα έρευνα λήφθηκαν υπόψη αιτήματα τα οποία ήταν καταχωρημένα έως 11-7-2019.

Στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 47 και 47Β του Ν. 998/1979, σύμφωνα με τον αναρτημένο δασικό χάρτη, εμπίπτουν τα πολύγωνα που αφορούσαν εκχερσωμένες δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις (ΔΑ ή ΧΑ αντίστοιχα) είτε αυτό αναγραφόταν στον πρωτεύοντα ή στο δευτερεύοντα χαρακτηρισμό.

Τα αιτήματα εξαγοράς ή νομιμοποίησης αλλαγής χρήσης των πολιτών, κατατίθενταν στις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, οι οποίες στη συνέχεια, μέσω του συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος, καταχωρούσαν σε ειδική διαδικτυακή πλατφόρμα, το περίγραμμα της έκτασης χωρίς να εξετάζεται το είδος του αιτήματος. Για λόγους συντομίας, τα παραπάνω αιτήματα θα αναφέρονται πλέον ως «εξαγορές». Στη συνέχεια η εφαρμογή, δημιουργούσε με αυτόματο τρόπο, πολύγωνα τα οποία προέκυπταν από τη τομή των πολυγώνων του δασικού χάρτη, συνδυαστικά με τα γεωχωρικά δεδομένα του (ΟΣΔΕ).

Από το σύνολο των εγγραφών της αρχικής βάσης δεδομένων απομονώθηκαν εκείνες που αφορούσαν τους ΟΤΑ περιοχής ευθύνης του Δασαρχείου Αρναίας. Σε δεύτερο στάδιο απομονώθηκαν και εξαιρέθηκαν όσα πολύγωνα δεν αφορούσαν εκχερσωμένες εκτάσεις.

Επίσης εξαιρέθηκαν πολύγωνα που αφορούσαν μεν εκχερσώσεις, άλλα διαπιστώθηκε ότι ήταν νόμιμες (κληροτεμάχια, οριστικά παραχωρητήρια κλπ). Σε τρίτο στάδιο, έγινε ενδελεχής έλεγχος της βάσης δεδομένων έτσι ώστε να εξαλειφθούν οι διπλοεγγραφές. Διπλοεγγραφές προέκυψαν είτε γιατί κατατέθηκαν για το ίδιο πολύγωνο, αιτήσεις από περισσότερους του ενός πολίτες, είτε γιατί ο ίδιος πολίτης κατέθεσε περισσότερες της μιας αιτήσεις για την ίδια έκταση, με εμβαδό μεγαλύτερο ή μικρότερο της αρχικής. Η χωρική ανάλυση των στοιχείων έγινε με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου των αιτημάτων χρησιμοποιώντας τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (ArcGIS).

Αποτελέσματα και συζήτηση

Εξαγορές και ΟΤΑ

Οι αιτήσεις εξαγοράς στο σύνολό τους βρέθηκαν 1.352 και καταλαμβάνουν έκταση 6.042,07 στρ. στους 16 ΟΤΑ περιοχής ευθύνης του Δασαρχείου Αρναίας (Πίνακας 1). Οι ΟΤΑ με το μεγαλύτερο αριθμό αιτημάτων ήταν κατά σειρά ο Στανός, το Γομάτι και η Μ. Παναγία.

Πίνακας 1. Κατανομή των αιτήσεων ανά ΟΤΑ

ΟΤΑ	Αιτήσεις	Έκταση (στρ.)	ΟΤΑ	Αιτήσεις	Έκταση (στρ.)
Αμμουλιανής	0	0,00	Ολυμπιάδος	8	17,12
Αρναίας	39	232,04	Ουρανούπολης	3	5,04
Βαρβάρας	16	55,94	Παλαιοχωρίου	45	187,32
Γοματίου	315	1.108,64	Πυργαδικίων	32	267,38
Ιερισσού	30	113,76	Σταγείρων	37	226,49
Μ. Παναγίας	276	946,47	Στανού	430	2.352,75
Νεοχωρίου	15	29,85	Στρατονίκης	97	473,26
Νέων Ρόδων	1	7,10	Στρατωνίου	8	18,91

Ταξινομώντας τις αιτήσεις σε 4 κατηγορίες με βάση την εξαγοράσιμη έκταση διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (περίπου 74%) αφορά εξαγορά εκτάσεων από 1 μέχρι 10 στρ. Η μέση αιτούμενη έκταση είναι 4,47 στρ. ανά αίτηση, η μέγιστη αιτούμενη 533,96 στρ. και η ελάχιστη αιτούμενη έκταση 0,06 στρ. Στην περίπτωση που θεωρηθεί ότι η μέγιστη εξαγοράσιμη έκταση δε μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 30 στρ., όπως ισχύει στις περιπτώσεις που υπάρχει νέα παραχώρηση για γεωργική καλλιέργεια, τότε η μέση αιτούμενη εξαγοράσιμη έκταση είναι 3,94 στρ. ανά αίτηση και δε διαφέρει σημαντικά από την πρώτη περίπτωση (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ταξινόμηση αιτήσεων εξαγοράς

Έκταση	Αιτήσεις	Ποσοστό (%)	Έκταση (στρ.)	Ποσοστό (%)
0-1 στρ.	254	18,79	153,8	2,55
1,1-10,0 στρ.	996	73,67	3.555,35	58,84
10,1-30,0 στρ.	94	6,95	1.383,11	22,89
>30 στρ.	8	0,59	949,81	15,72
Σύνολο	**1.352**	**100,00**	**6.042,07**	**100,00**

Στο σύνολο των αιτημάτων υπήρξαν αλληλοεπικαλύψεις σε 9 ΟΤΑ, δηλαδή κοινές προς εξαγορά αιτούμενες εκτάσεις, περίπου 30 στρ. Από τη χωρική ανάλυση των στοιχείων χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αριθμοί πρωτοκόλλου, αναπροσαρμόζονται τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα σε 1.704 πολύγωνα (Πίνακας 3). Παραμένει επικρατέστερη η δεύτερη

κατηγορία έκτασης (1,1-10,0 στρ.) ενώ αξίζει να σημειωθεί ο διπλασιασμός της εξαγοράσιμης έκτασης που είναι μικρότερη του 1 στρ. Η αλληλοεπικάλυψη των αιτημάτων χαρακτηρίζει τα έντονα ιδιοκτησιακά προβλήματα που υπάρχουν στην περιοχή.

Πίνακας 3. Ταξινόμηση εξαγοράσιμης έκτασης χωρίς αλληλοεπικαλύψεις

Έκταση	Πολύγωνα	Ποσοστό (%)	Έκταση (στρ.)	Ποσοστό (%)
0-1 στρ.	639	37,50	282,08	4,69
1,1-10,0 στρ.	943	55,34	3.186,54	53,00
10,1-30,0 στρ.	112	6,57	1.737,18	28,89
>30 στρ.	10	0,59	806,73	13,42
Σύνολο	**1.704**	**100,00**	**6.012,54**	**100,00**

Εξαγορές και ΟΣΔΕ

Από την επεξεργασία των δεδομένων, διαπιστώθηκε ότι από το σύνολο των 1.352 αιτήσεων, οι 98 αφορούσαν πολύγωνα τα οποία ήταν αποκλειστικά εντός ΟΣΔΕ, οι 582 αφορούσαν πολύγωνα που ήταν αποκλειστικά εκτός ΟΣΔΕ και οι υπόλοιπες 672 αιτήσεις αφορούσαν πολύγωνα, τμήματα των οποίων ήταν τόσο εντός όσο και εκτός ΟΣΔΕ. Από τα πολύγωνα που είναι εντός ΟΣΔΕ το μεγαλύτερο ποσοστό (>50%) έχουν έκταση 1-10 στρ., περίπου 150 πολύγωνα έχουν την ελάχιστη έκταση δηλαδή μικρότερη των 0,1 στρ. και μόλις 9 πολύγωνα έχουν έκταση μεγαλύτερη από 30 στρ. (Πίνακας 4).

Πίνακας 4. Στοιχεία εξαγορών (εντός ΟΣΔΕ)

Κατηγορίες	Αριθμός πολυγώνων	Ποσοστό (%)	Έκταση πολυγώνων	Ποσοστό (%)
0-0,1 στρ.	149	9,10	5.572,70	0,10
0,1-1,0 στρ.	541	33,03	260.661,24	4,77
1,0-10,0 στρ.	836	51,04	2.829.270,51	51,73
10,0-30,0 στρ.	103	6,29	1.609.196,72	29,42
>30,0 στρ.	9	0,55	764.700,97	13,98
Σύνολο	**1.638**	**100**	**5.469.402,14**	**100**

Όσον αφορά όμως τα στοιχεία των πολυγώνων που είναι εκτός ΟΣΔΕ διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (περίπου 74%) είναι εκείνων που καταλαμβάνουν έκταση μικρότερη των 0,1 στρ. και όχι από 1 έως 10 στρ. όπου υπάρχουν μόλις 142 πολύγωνα δηλαδή 85% περίπου, λιγότερα σε σχέση με την εντός ΟΣΔΕ περίπτωση. Μόνο ένα προς εξαγορά πολύγωνο ήταν έκτασης μεγαλύτερης από 30 στρ. (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Στοιχεία εξαγορών (εκτός ΟΣΔΕ)

Κατηγορίες	Αριθμός πολυγώνων	Ποσοστό (%)	Έκταση πολυγώνων	Ποσοστό (%)
0-0,1 στρ.	1.244	73,57	21,041	3,87
0,1-1,0 στρ.	303	17,92	105,568	19,44
1,0-10,0 στρ.	142	8,40	370,674	68,25
10,0-30,0 στρ.	1	0,06	14,788	2,72
>30,0 στρ.	1	0,06	31,074	5,72
Σύνολο	**1.691**	**100**	**543,147**	**100**

Για τις 672 αιτήσεις των οποίων τμήματα είναι τόσο εντός όσο και εκτός ΟΣΔΕ, υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα κομμάτια που τοποθετούνται στη δεύτερη κατηγορία είναι ελάχιστα στο σύνολο της εξαγοράσιμης έκτασης, καθιστώντας την υποχρέωση σύνταξης οικονομοτεχνικής μελέτης (όταν η εκχέρσωση πραγματοποιήθηκε μετά το 1975 και πριν το 2007) ιδιαίτερα δαπανηρή. Ερωτηματικά δε, δημιουργούνται, για τη διαδικασία καταχώρησης στο σύστημα του ΟΣΔΕ, αν ληφθεί υπόψη, ότι σύμφωνα με την αριθμ. 31940/6-4-2017 εγκύκλιο, θα έπρεπε να ελέγχεται η νόμιμη κατοχή τους από τους αιτούντες.

Εξαγορές και Δασικοί Χάρτες

Από το σύνολο των πολυγώνων που προέκυψαν με την τομή των πολυγώνων των αιτήσεων εξαγοράς και των πολυγώνων των δασικών χαρτών, αναλύθηκαν εκείνα τα οποία αφορούν την κατηγορία ΔΑ, δηλαδή τα πολύγωνα που είχαν δασική μορφή το 1945 και σήμερα είναι άλλης μορφής και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εφαρμογής των άρθρων 47 και 47Β του ν. 998/1979. Διαπιστώνεται ότι οι εκχερσωμένες εκτάσεις (19.872,71 στρ.) είναι τριπλάσιες από τις εξαγοράσιμες (6.042,07 στρ.). Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε σε επιτρεπτές επεμβάσεις που έλαβαν χώρα πριν το 2009, είτε σε παράνομες εκχερσώσεις για τις οποίες όμως δεν έχουν γίνει ακόμη αιτήσεις, εξαγοράς ή εγκρίσεων συνέχισης της επέμβασης.

Πίνακας 6. Εκτάσεις που εκχερσώθηκαν και υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 47 & 47Β

ΟΤΑ	Εκχερσωμένες (στρ.)	Εξαγοράσιμες (στρ.)	ΟΤΑ	Εκχερσωμένες (στρ.)	Εξαγοράσιμες (στρ.)
Αμμουλιανής	103,29	0,00	Ολυμπιάδος	448,29	17,12
Αρναίας	1.557,72	232,04	Ουρανούπολης	570,61	5,04
Βαρβάρας	898,99	55,94	Παλαιοχωρίου	1.303,37	187,32
Γοματίου	2.267,41	1.108,64	Πυργαδικίων	969,80	267,38
Ιερισσού	1.579,90	113,76	Σταγείρων	590,27	226,49
Μ.Παναγίας	2.783,04	946,47	Στανού	4.219,57	2.352,75
Νεοχωρίου	420,50	29,85	Στρατονίκης	1.629,42	473,26
Νέων Ρόδων	418,38	7,10	Στρατωνίου	112,15	18,91

Το κράτος προκειμένου να βρει μια λύση για τις εκχερσωμένες δασικές εκτάσεις, επικαλούμενο λόγους εθνικού συμφέροντος, ψήφισε τα άρθρα 47 και 47Β του εκτελεστικού του Συντάγματος Νόμου 998/1979. Ωστόσο σύμφωνα με την αριθ. 710/2020 Απόφαση της Ολομέλειας του Συμβούλιου της Επικράτειας, κρίθηκε ότι η εφαρμογή τους είναι αντισυνταγματική, καθώς δε συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και δεν εξυπηρετείται ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική ανάγκη, ώστε να δικαιολογεί την παράβαση του Συντάγματος.

Αποτέλεσμα της απόφασης αυτής είναι να βρίσκεται και πάλι στον αέρα το θέμα των εκχερσωμένων εκτάσεων, αναστέλλοντας την προσπάθεια νομιμοποίησης τους. Μάλιστα με τη ψήφιση του ν. 4685/2020 (άρθρο 48) οι δασικοί χάρτες σε όλη την επικράτεια της χώρας ανεστάλησαν προκειμένου να αναμορφωθούν. Η νέα λοιπόν ανάρτηση θα φέρει και πάλι στο προσκήνιο την ανάγκη λύσης των εκχερσώσεων για γεωργική και δενδροκομική καλλιέργεια, τόσο για τις διαδικασίες επιδότησης τους σύμφωνα με το ΟΣΔΕ, όσο και στην κατάταξη τους ή μη στην κατηγορία των βοσκήσιμων γαιών κατά την εφαρμογή του ν. 4351/2015 και στη σύνταξη των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης.

Συμπεράσματα

Η ανάρτηση των δασικών χαρτών έφερε στο προσκήνιο πολλά προβλήματα τα οποία σχετίζονται με χιλιάδες στρέμματα εκχερσωμένων δασών και δασικών εκτάσεων, εις βάρος

των βοσκήσιμων γαιών της Χώρας. Μεγάλο μέρος των εκτάσεων αυτών, εκχερσώθηκαν χωρίς την άδεια της Δασικής Υπηρεσίας, και έτσι προέκυψαν εκατοντάδες αιτήματα εξαγοράς για τα οποία εκκρεμεί η νομιμοποίησή τους. Ερωτηματικά δημιουργούνται για την κατάταξη των εκτάσεων αυτών κατά τη σύνταξη των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, ιδίως στις εκτάσεις των αιτημάτων με πολύ μεγάλες εκτάσεις, οι οποίες δε συνάδουν με το μέγεθος των νόμιμων εκχερσώσεων.

Βιβλιογραφία

Απόφαση 710/2020 Ολομέλειας Συμβουλίου της Επικρατείας.

Νόμος 998/1979: "Περί προστασίας των δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας", ΦΕΚ 289/τ.Α΄/29-12-1979.

Παπαναστάσης Β. 2009. Λιβαδοκτηνοτροφική ανάπτυξη. Εκδόσεις Γιαχούδη σελ.167.

Υ.Α. 158298/3670/4-7-2017: "Εφαρμογή των άρθρων 47 (παρ.5-14) και 47Β του ν. 998/1979 σε περιοχές αναρτημένων δασικών χαρτών", ΦΕΚ 2355/τ.Β΄/11-7-2017.

Υ.Α. 156586/2798/2017: "Καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας χορήγησης της έγκρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, των απαιτούμενων δικαιολογητικών, των υποχρεώσεων του δικαιούχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των άρθρων 47 και 47Β του νόμου 998/1979 ως ισχύει", ΦΕΚ 1782/τ.Β΄/23-5-2017.

Loss of grazing land as a consequence of articles 47 and 47B of Law 998/1979

E. Lampou*, Ch. Evangelou

Coordination and Inspection Directorate of Forestry, Georgikis Scholis 32, 55102 Thessaloniki

*Email: elampou78@gmail.com

Summary

Grazing lands in Greece represent a great renewable natural resource, however their exact area is not known yet. These areas are of the utmost economic importance for livestock, since they produce forage for grazing animals. Most of these areas belong to the Government, however, the lack of management plans results to unsustainable use. After Forest Map suspension, a lot of problems associated with forest conversion to agricultural land came ahead. According to articles 47 and 47B of Forest Law 998/1979, as they currently formed, forests and forest land in general (shrublands, grassland and rocky areas) can, under certain conditions, be converted to agricultural or horticultural land. In addition, forest areas that were converted to agricultural areas without Forest Service permission, and are currently cultivated, can keep this use, however legal actions should take place. The aim of this work was to highlight these areas, with focus to those ones that took place before 7th of March 2007, within the administrative areas of Arnaia Forest Service. After data analysis, the study area was found 73,452.6 ha in which 1,987.2 ha were mapped as forest conversion areas. For the 30% of these areas, 1,352 applications were submitted, with the aim to validate land transformation to agricultural use. The majority of them were located in Stanos local community. The legalization of these applications, is still pending and questions are raised about their classification in the Grazing Management Plans.

Keywords: pastures, deforestation, claim ownership, approved intervention